

Zet je de deuren van het verpleeghuis open? *Een ethisch perspectief*

Elleke Landeweer, senior onderzoeker Ethiek

Universitair Netwerk Ouderenzorg - UMCG

Inhoud presentatie

Twee onderdelen:

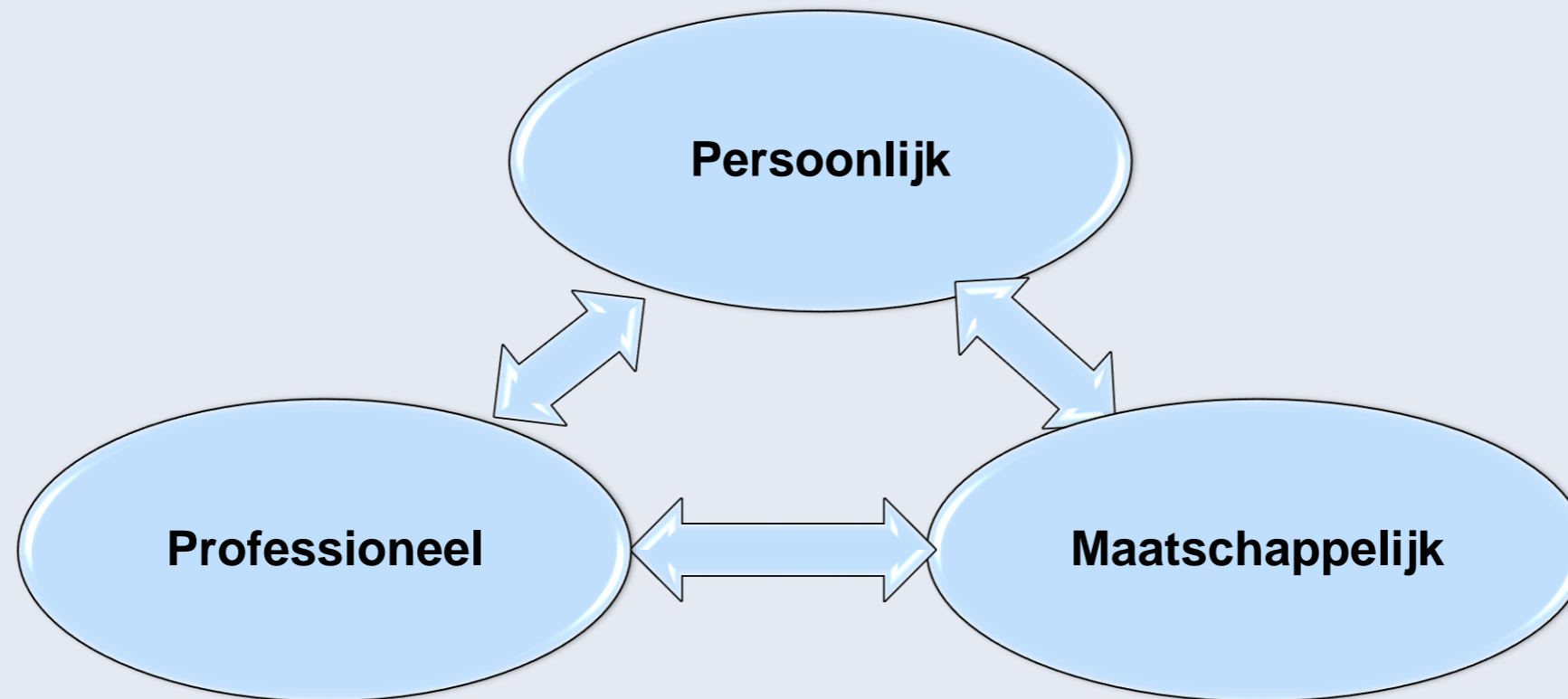
- *Een ethisch perspectief:*
 - wat houdt dat in? Hoe onderzoek je ethiek in de praktijk?
- *Ethische vragen bij bewegingsvrijheid in het verpleeghuis*
 - Waarom vinden we bewegingsvrijheid belangrijk maar ook moeilijk?

Een ethisch perspectief

- Wat is 'hier en nu' het goede om te doen?
 - *Welke waarden en normen* doen ertoe?
 - Waarom zijn deze belangrijk?
 - Wat moet daarvoor gebeuren?

Bronnen van ethiek

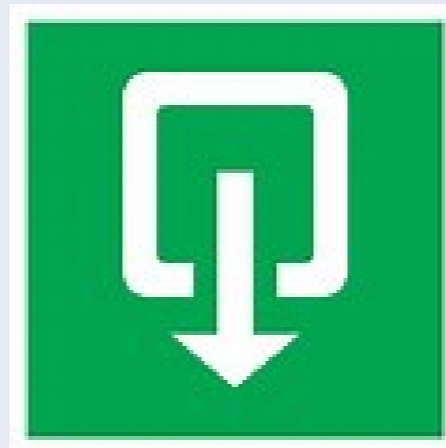

Bronnen

- persoonlijk (opvoeding, opleiding, ervaringen)
- maatschappelijk (cultuur, wetgeving, politiek, media)
- professioneel (werkomgeving, beroepscode)

Veel psychogeriatrische afdelingen hebben nog gesloten deuren.

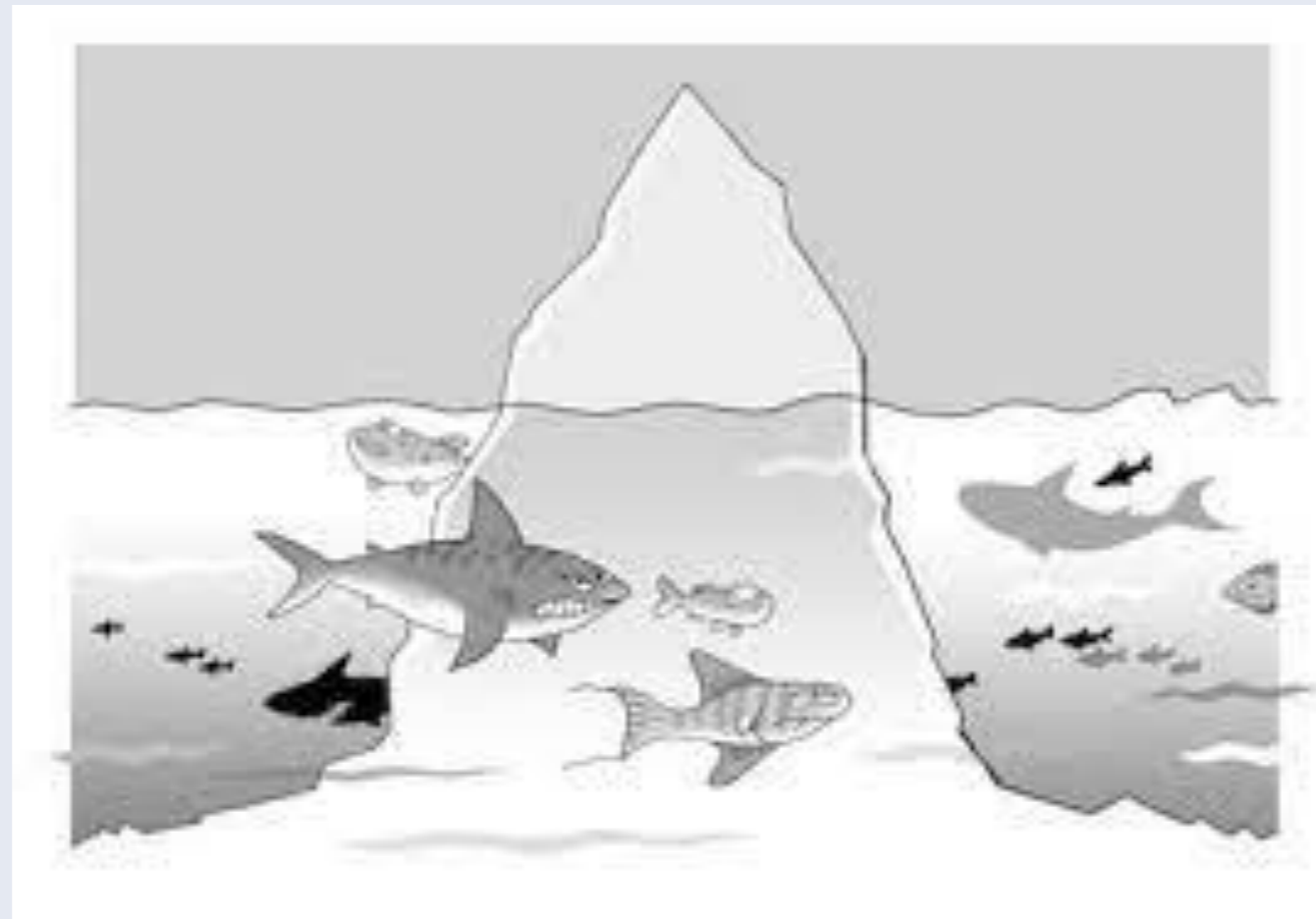
Is dat erg?

Welke risico's vinden we wel én welke vinden we niet acceptabel?

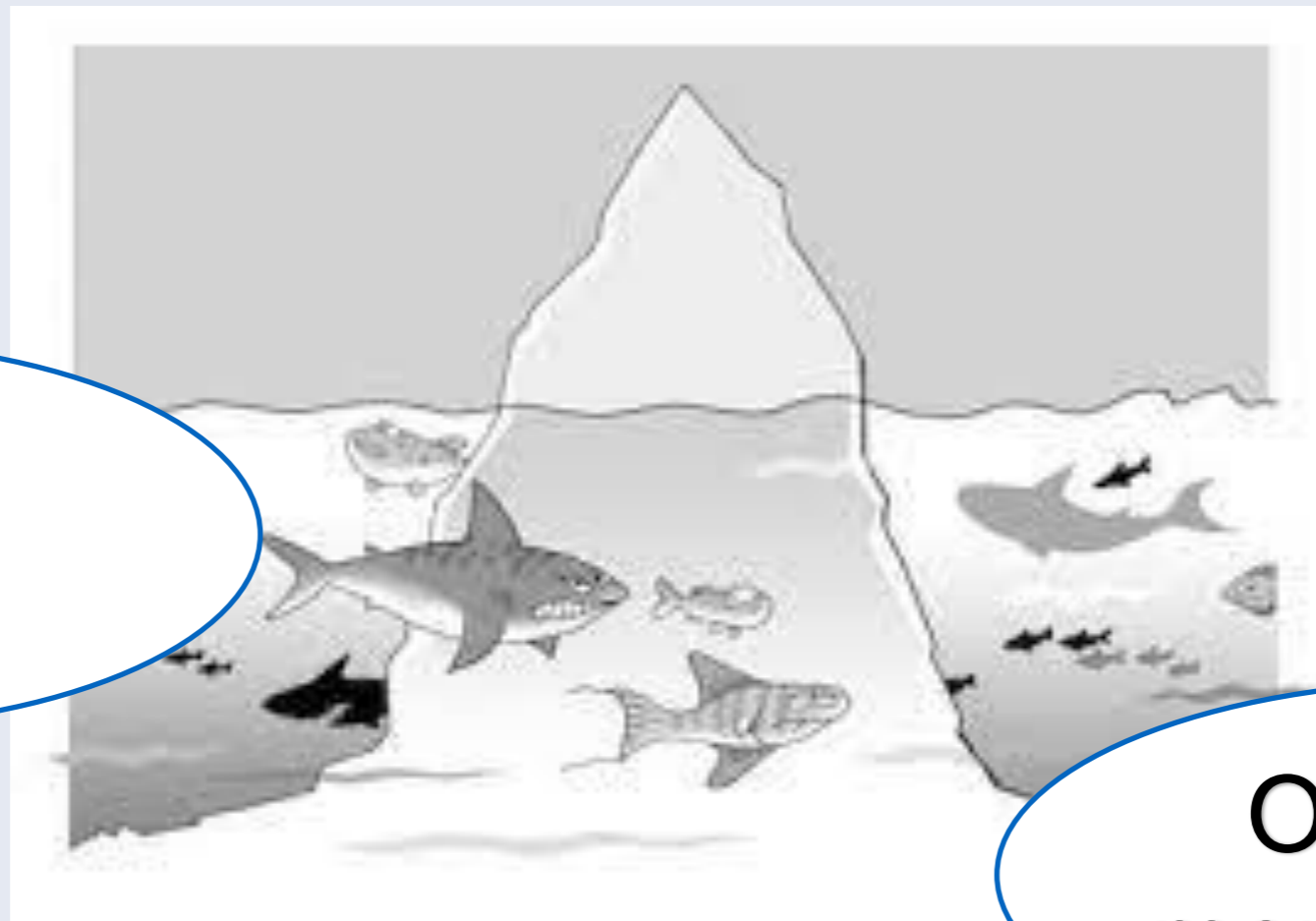
Ethiek onderzoek: hoe doe je dat?

Ethiek onderzoek: hoe doe je dat?

Onder water gebeurt er van alles!

Nieuwe visies

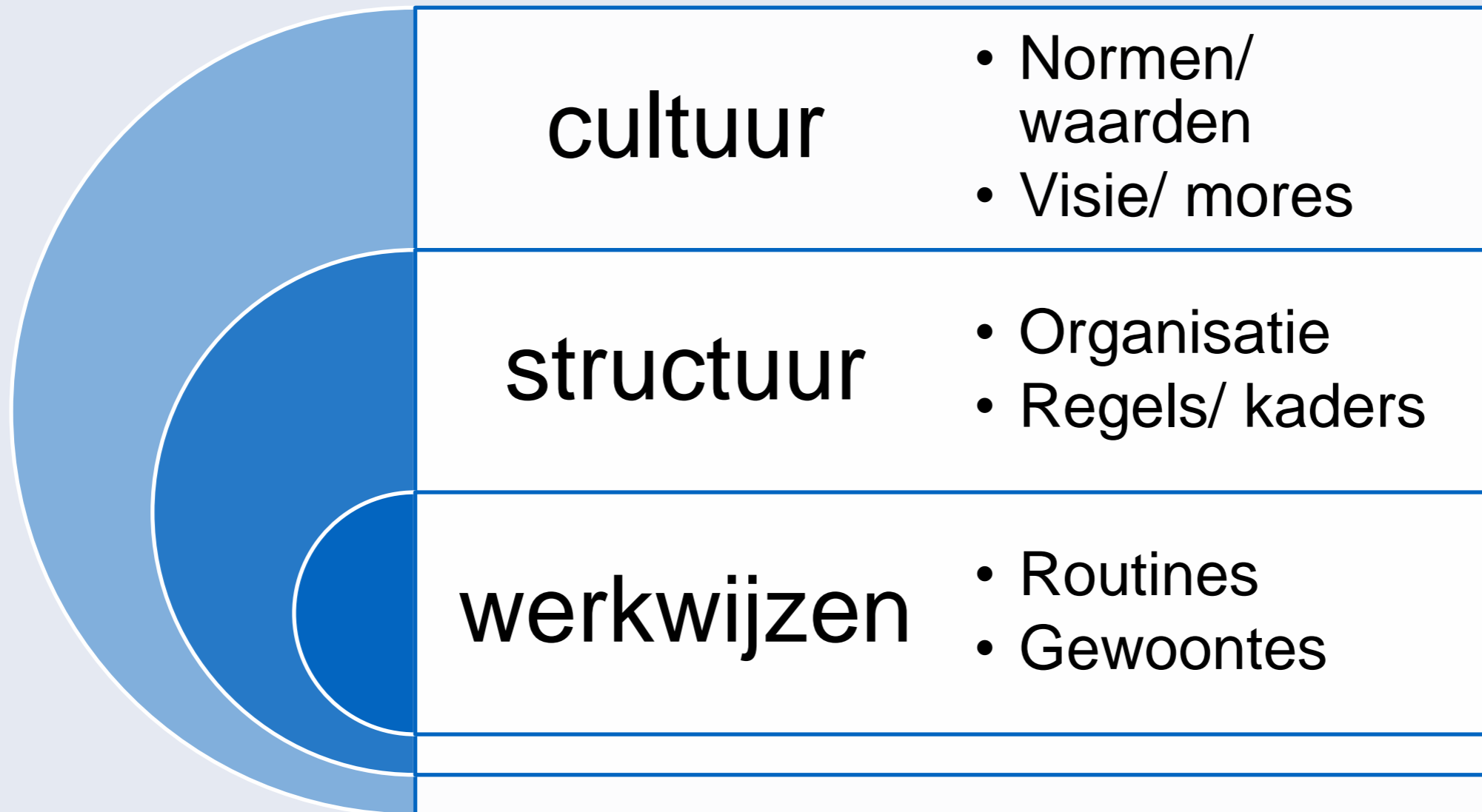

Onvrede-
morele stress

UNO - UMCg

Ethiek onderzoek: hoe doe je dat?

Onderzoek naar het 'nieuwe' deurenbeleid

Wat wordt gezien als goede zorg? Wat zijn
mogelijke alternatieven voor een gesloten
deur?

- *Wat vinden betrokkenen belangrijk (waarden)?*
- *Wat moet daarvoor gebeuren (normen)?*
- *Waar liggen grenzen?*
- *Wat kan beter? Wat is daarvoor nodig?*

Bevindingen

Algemene mores

*Alle betrokkenen zijn het eens over de intenties
van de wet:*

Onvrijwillige zorg moeten we zoveel mogelijk
zien te voorkomen

UNO - UMCG

Bevindingen

Tegelijk wordt aangegeven:

Bewoners zijn ***niet voor niets*** opgenomen op de PG: “ We hebben ook de verantwoordelijkheid om bewoners te beschermen”

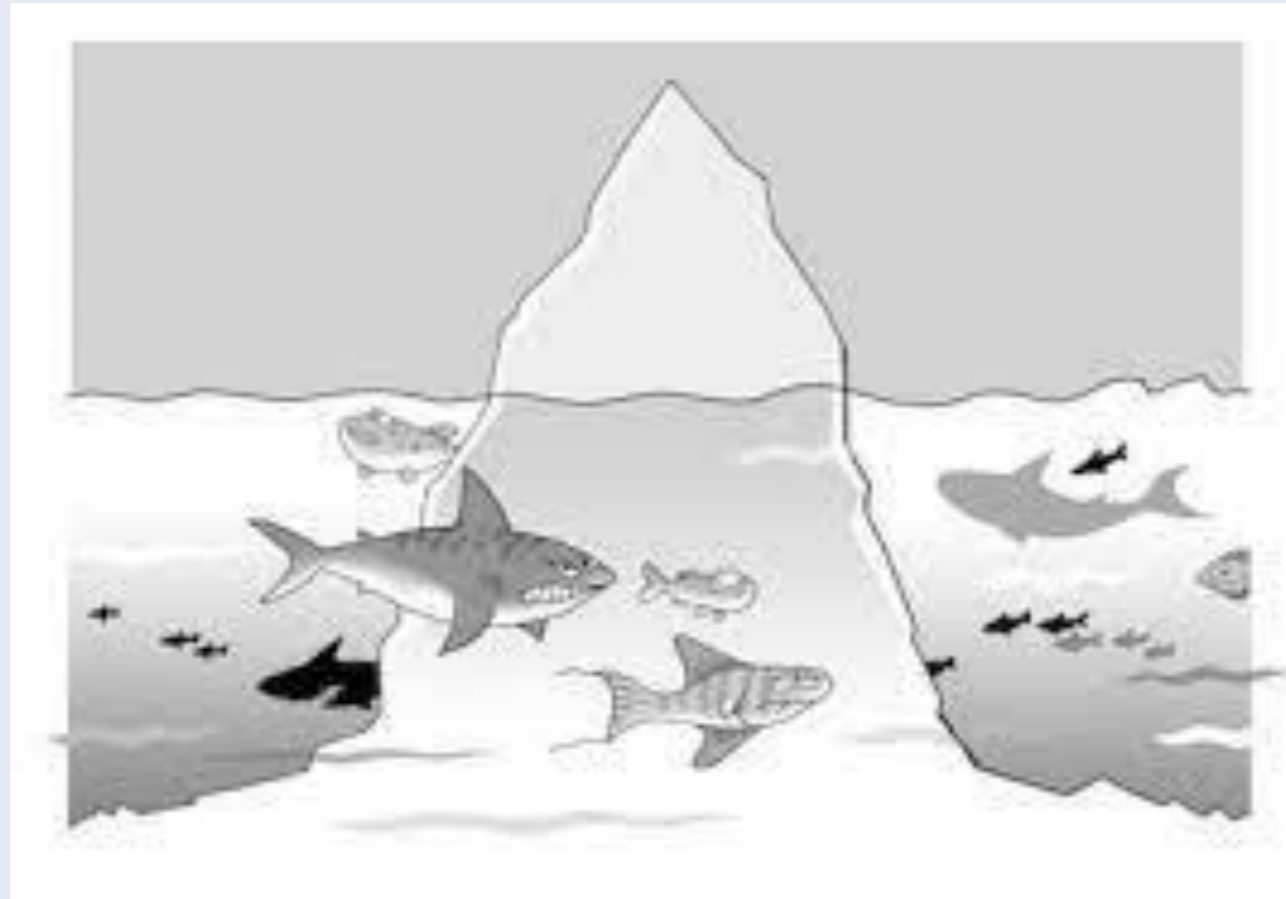

Veiligheid is ook van belang

UNO - UMCG

Bevindingen

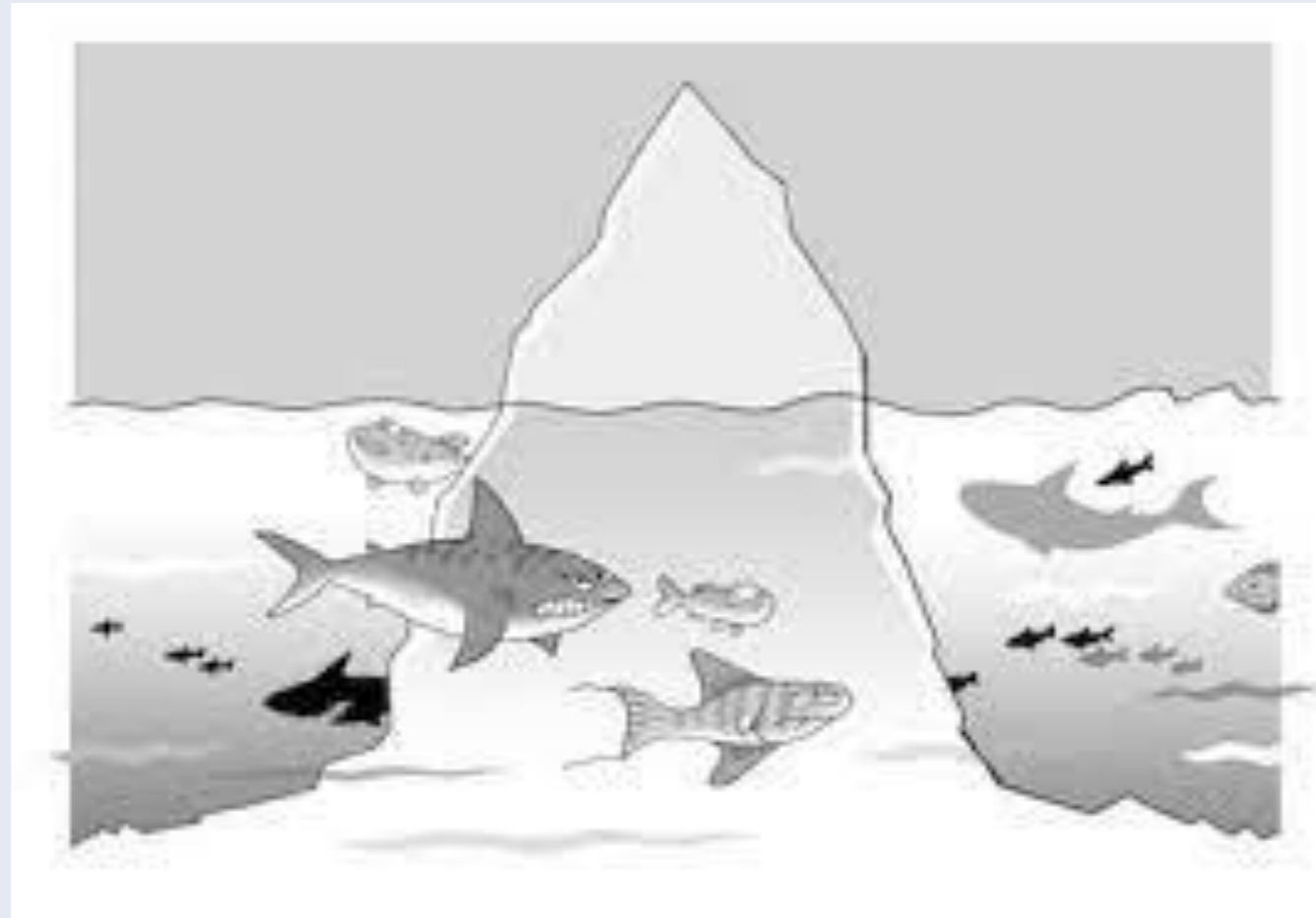

Wat zou er (onder water) kunnen spelen?

Wat zijn verantwoorde risico's?

veiligheid

UNO - UMCG

Wat zijn verantwoorde risico's?

veiligheid

Het voorkomen van vermijdbare schade

Bescherming tegen dagelijkse risico's

Het voorkomen van aansprakelijkheid

UNO - UMC G

Wat zijn (verantwoorde) risico's?

Verdwalen

Stress bij zorgmedewerkers

Ontreddering

Imagoschade

Valgevaar/ letsel

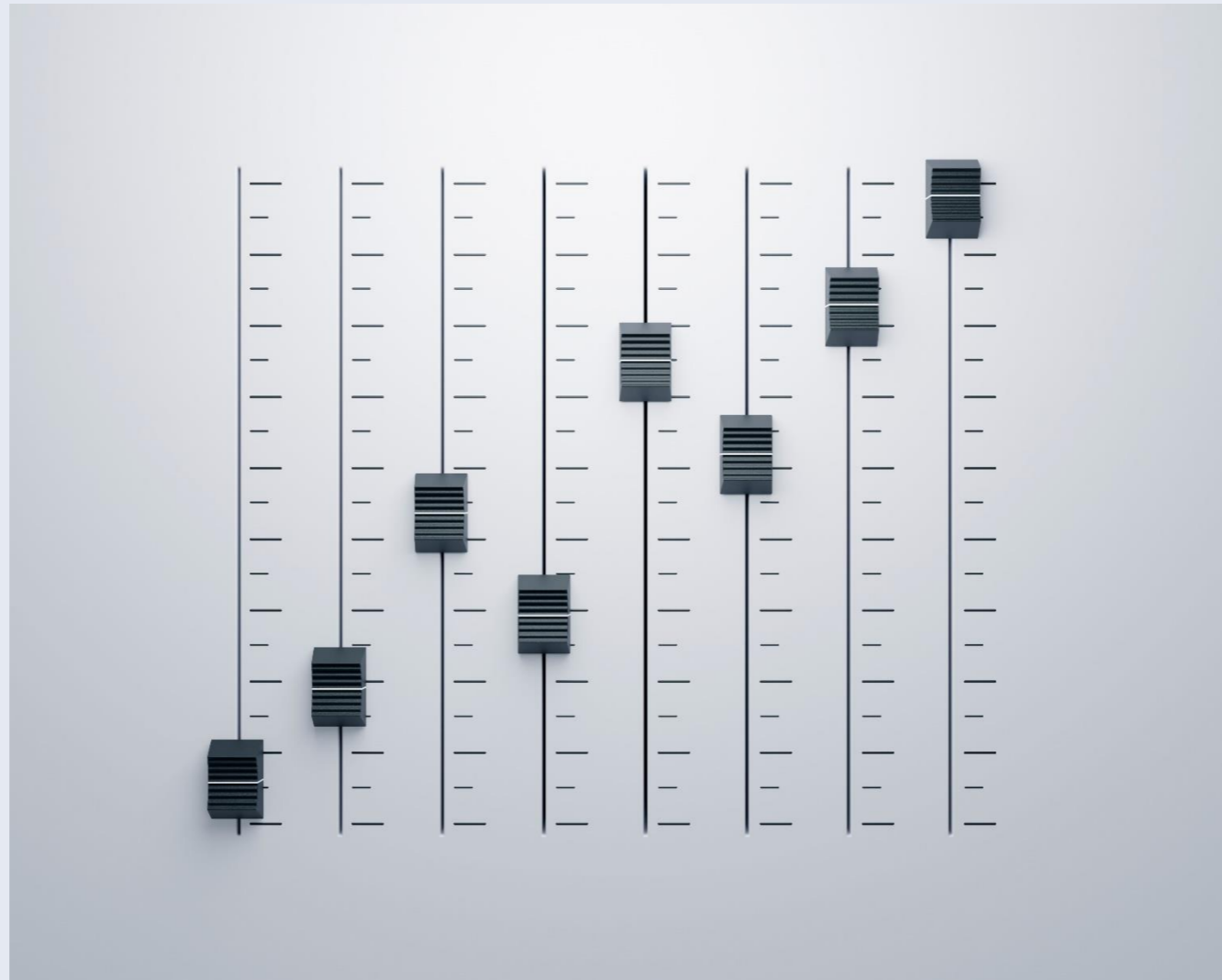
Boze familie/ klachten

(Verkeers)overlast

Onrust andere bewoners

Ontregeling van het schema

Wat zijn verantwoorde risico's?

NB: Risico's niet alleen voor de bewoner zelf.

Is veilige zorg, ook goede zorg?

Veiligheid als waarde tussen andere waarden

- Juridisch gezien is er ruimte, maar vereist wel lef
- ‘Probeerruimte’ nodig (samen zoeken & experimenteren)

Een eerste oplossingsrichting

“Als een gesloten deur nodig is omwille van veiligheid, moet de bewoner daar zo min mogelijk last van hebben.”

Oftewel, hoe kunnen we de bewegingsvrijheid voor bewoners - binnen ‘onze’ grenzen van veiligheid- vergroten?

Een eerste oplossingsrichting

Vergroten van de bewegingsvrijheid

**Op de afdeling/ binnen/
buiten het terrein**

Hoe?

Acties/ voorbeelden

- ✓ Het aantrekkelijker maken van de afdeling: belevingshoekjes, muziek, activiteiten, decoraties, uitgang extra benadrukken (of juist niet?)
- ✓ Met inzet van GPS of onder begeleiding naar buiten
- ✓ Looproutes creëren in/ om het gebouw, beleeftuinen

Mooie initiatieven, maar...

**nog steeds veelal vrijheidsbeperkend in het
kader van de Wet Zorg en Dwang**

Een tweede oplossingsrichting...

Bewoners hebben recht op bewegingsvrijheid
dus de deuren behoren open te zijn.

[De deuren zijn open, tenzij...]

Een tweede oplossingsrichting

“Iemand die boer is geweest, vindt de regen echt niet erg. Dat is bewustwording waar op sommige afdelingen nog een slag te maken hebben”

Oftewel, hoe kunnen we bewoners hun recht op bewegingsvrijheid laten behouden?

Een tweede oplossingsrichting...

Recht op bewegingsvrijheid

Deuren van het verpleeghuis
zijn 'open'

Hoe?

UNO - UMCG

Zorgen in de praktijk

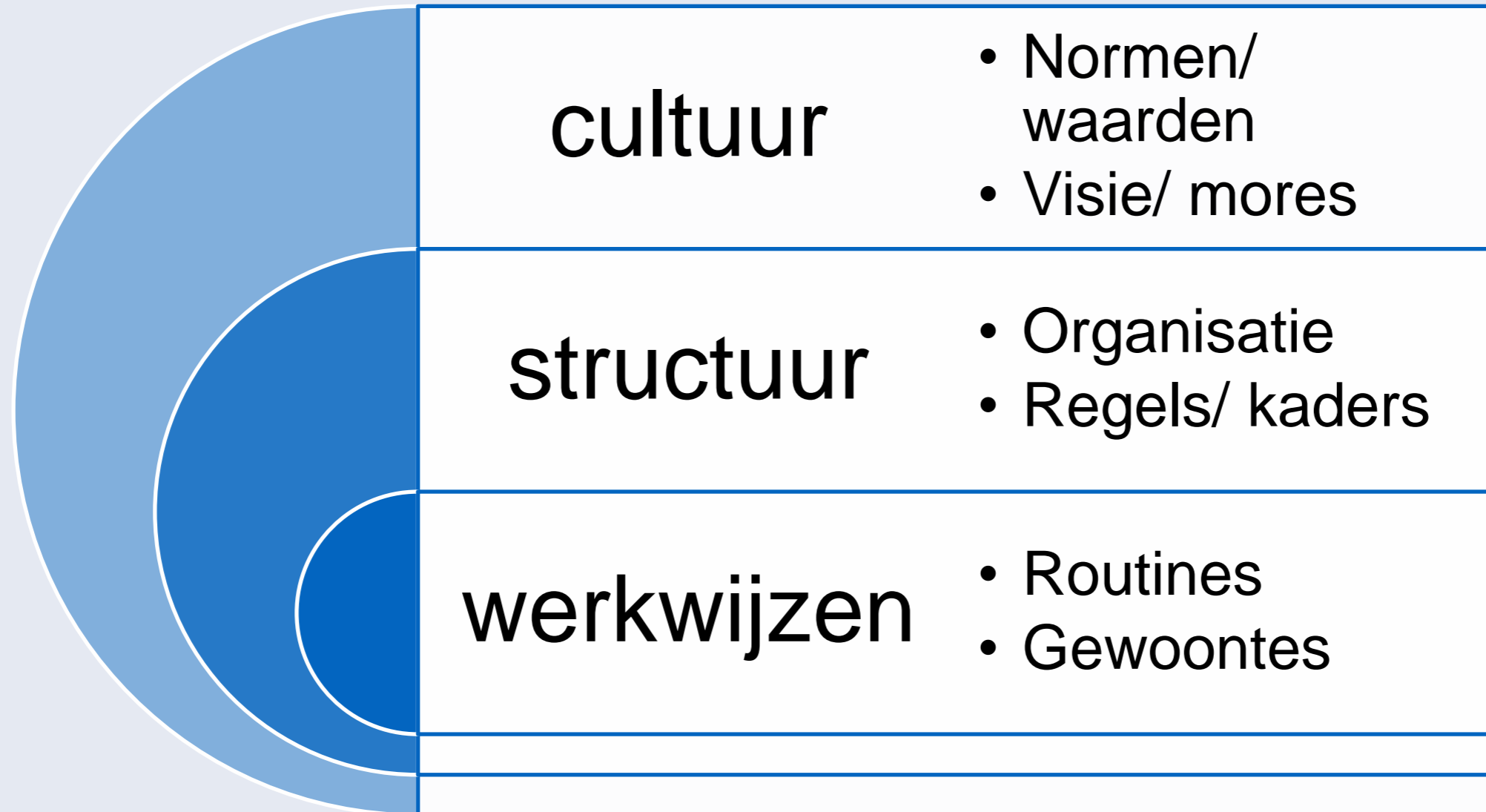
*“Op papier lijkt het heel leuk, maar je zult maar net dienst hebben en er een ongeluk gebeurt.
Dat lijkt me echt vreselijk.”*

Acties

- ✓ **Goede voorbereiding**
 - ✓ Trainingen en gesprekken met zorgpersoneel
 - ✓ Voorlichting en gesprekken met naasten
 - ✓ Samenwerken met de buurt
- ✓ **Ondersteuning voor bewoners**
 - ✓ Gastheer/ vrouw bij de uitgang
 - ✓ Gecontroleerd uitproberen bij twijfel
- ✓ **Met elkaar in gesprek over verantwoorde risico's & nazorg**

Acties

Bevindingen

Vergroten van de
vrijheidsbeleving

Oplossingen op de
afdeling/ binnen en
evt buiten het
terrein.

Morele vraag: **wat
betekent vrijheid
voor een bewoner
met dementie?**

Recht op
bewegingsvrijheid

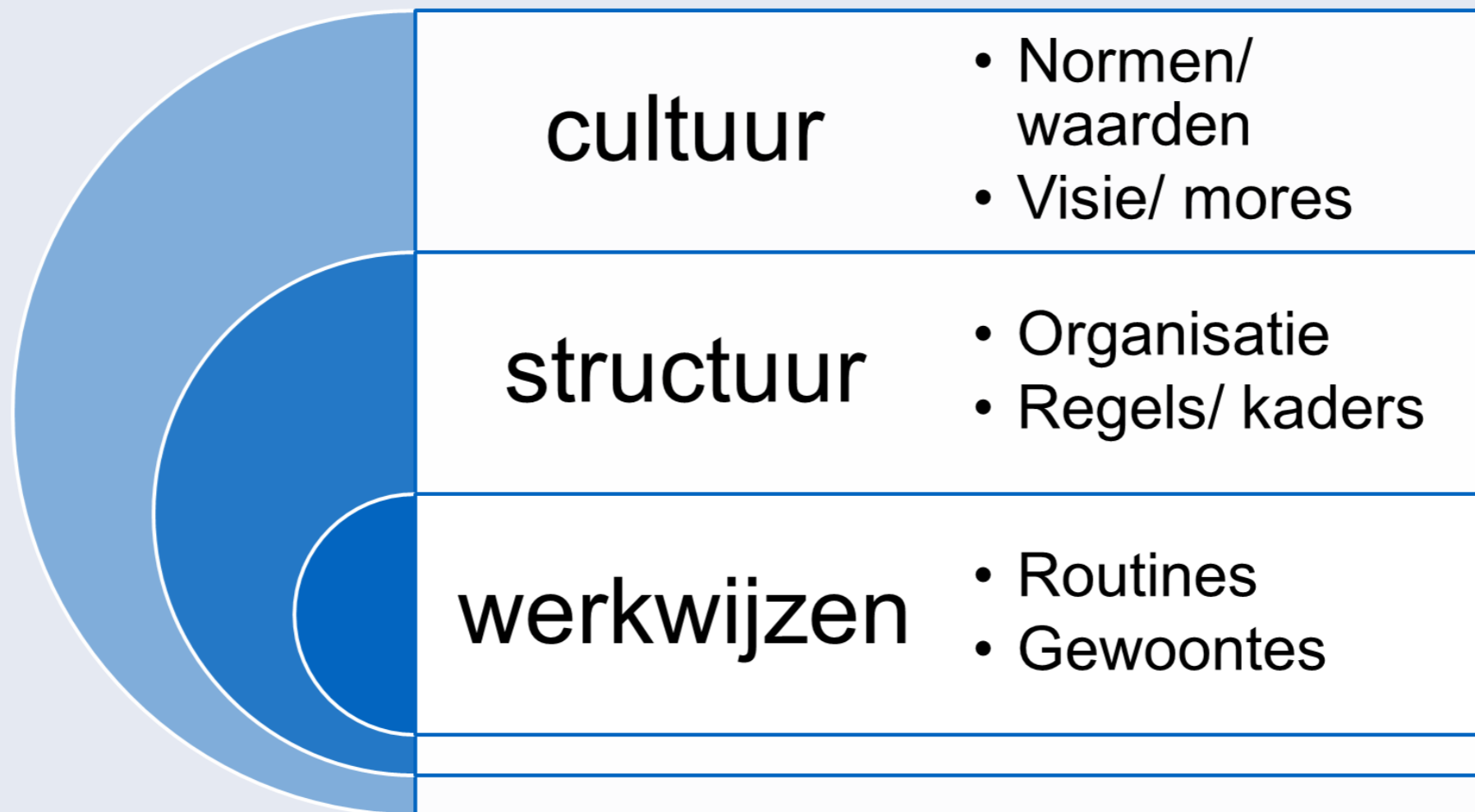
Deuren van het
verpleeghuis
openen

Morele vraag: **wat
vinden we
verantwoorde
risico's?**

Lopend onderzoek

Samen met Duitsland regio Oldenburg

Dank!

- Heb je nog vragen?
Mail gerust:
- Elleke Landeweer:
e.g.m.landeweer@umcg.nl
- Of kijk eens op onze website: [Universitair Netwerk Ouderenzorg - UMCG](#)

Universitair Netwerk Ouderenzorg - UMCG